

第 一 卷

五〇〇〇〇〇〇〇

五〇〇〇〇〇〇〇
五〇〇〇〇〇〇〇

དང་ཞུ་མིང་།

ཀྱང་གོ་འུ་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲིལ་ཆེན་པོ་དང་།

འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲིལ་ཆེན་པོ།

ཀྱང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དབྱ་བཞིས་ནས་ལོ་བཅུ་

འཁོར་བའི་དགའ་སྟོན་རྟོག་འབྲེལ་བྱ་བ།

(སྤྱུ་ལེན་གྱི་“བདེན་དོན་གྱི་གསར་འགྱུར་”ཐོག་

འཁོད་བའི་དོན་དུ་བྲིས་པ་ཡིན།)

མེ་རིགས་དཔེ་སྐྱུར་ཁང་ཁང་གིས་པེ་ཅིན་དུ་བསྐྱུར་པ།

ཟླ་ལོ་ 1959 ལ།

རྟེང་ཞམ་མིང་།

ཀྱང་ཤོ་འི་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲིལ་ཆེན་པོ་དང་། འཛམ་

སྤྱིང་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲིལ་ཆེན་པོ།

*

མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་གིས་བསྐྱར་ཏེ་བསྐྱན་པ།

*

1959 ལོ་འི་ཟླ་བ་ 10 བར་པེ་ཅིན་དུ་ཐོག་མར་བཏོན་

བ་དང་བར་ཐེངས་དང་པོ་བཟུང་།

དཔེ་རིན་ཀླན་ 6 །

ལོ་པ་ཅུ་ལྔ་ལྟ་ཀྱང་གོ་ལི་མི་དམངས་ནམས་ཀྱིས་བཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་དང་།
 བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འདྲིན་རིང་ལུགས། དཔོན་ངན་མ་རྩའི་རིང་ལུགས་བཅས་ལ་དོ་ཁོལ་
 རྩེད་པའི་གསར་བརྟེན་རྒྱལ་ཁ་ཐུབ་ཆེན་ཐོབ་པ་རེད། འོ་དེ་པམ་ལོ་པ་ཅུ་ལྟ་ཀྱང་
 གོ་ལི་མི་དམངས་ནམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁ་ཐུབ་ཀྱི་ནང་གི་དགྲ་པོ་དང་འཕུལ་འདྲིན་རྩེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྩེད་དང་།
 དཔལ་འཕྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད། བསམ་བློ་བཅས་ཀྱི་འཕུལ་ཕྱོགས་ཐོག་གི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་
 ལུགས་གསར་བརྟེན་རྩེད་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཕྱོར་དང་རིག་གནས་
 འཛུགས་སྐྱུན་ཀྱི་རྩེད་བཅས་ཆང་མར་རྒྱལ་ཁ་ཐུབ་ཆེན་ཐོབ་ཡོད། ཀྱང་གོ་ལི་མི་
 དམངས་ནམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁ་ཐུབ་དེ་དག་ཐོབ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ཁྱེད་ནི། ཀྱང་གོ་ཀྱང་ཁུ་ཏང་
 གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲིལ་ཆེན་པོར་བརྟེན་ནས་ཀྱང་པ་...
 ཡིན་ལ་དུས་མཚུངས་ཀྱང་གོ་ལི་མི་དམངས་དང་འཛམ་གླིང་གི་མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་མཐུན་
 སྦྲིལ་ཆེན་པོར་བརྟེན་ནས་ཀྱང་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

1949 ལོར་ཀྱང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁ་ཐུབ་དབུ་བརྟེན་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་སུ
 རྒྱ་མཐུན་མའོ་ཙོ་ཏུང་གིས་ “མི་དམངས་དམངས་གཙོ་སྤྱིད་དབང་སྐྱེད་འདྲིན་རྩེད་...
 བཤད་” ནང་རྒྱལ་ཁ་ཐུབ་ཀྱི་ནང་དུ་མཐུན་སྦྲིལ་རྩེད་ཐུབ་པའི་རྩོད་པ་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་
 མཐུན་སྦྲིལ་བྱས་ཏེ་བརྗོད་པའི་གྲུ་ལ་རིམ་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་འོག་མི་དམངས་དམངས་གཙོ་སྤྱིད་...
 དབང་སྐྱེད་འདྲིན་འཛུགས་རྒྱུ་དང་། རྒྱལ་ཁ་ཐུབ་ཀྱི་ཕྱི་ལ་སྤྱུ་ལེན་དང་། སྤྱི་ཚོགས་
 རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཐུབ་གཞི་དག འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཐུབ་གི་འཕྱོར་མེད་
 གྲུ་ལ་རིམ་དང་རྒྱ་ཆའི་མི་དམངས་བཅས་དང་མཉམ་འབྲེལ་རྩེད་དགོས་ཞེས་སྟོན་མཛད་

ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་“ང་ཚོ་འི་ཉམས་མྱོང་ནམས་ཕྱོགས་འཕྲོམས་ཀྱིས་གནད་གཅིག་
དུ་བསྐྱམས་པ་ནི་བཟོ་བའི་གལ་སྲིད་ཀྱིས་(གུང་ཁྲན་ཏང་བརྒྱུད་དེ་)འགོ་ཁྲིད་ཅིང་བཟོ་”
ཞིང་མནའ་འབྲེལ་གཞིར་བྱས་པའི་མི་དམངས་དམངས་གཙོས་སྤྱི་དབང་སྐོར་འཛིན་དེ་”
རེད། སྤྱི་དབང་སྐོར་འཛིན་དེ་ནི་ངེས་པར་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་བརྒྱུད་ལྟོ་བས་ཤུགས་
དང་རྟོག་ཅུ་གཅིག་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས། འདི་ནི་ང་ཚོ་འི་སྤྱི་སྒྲིལ་དང་། འདི་ནི་ང་ཚོ་འི་
ཉམས་མྱོང་གཙོ་བོ་དང་། འདི་ནི་ང་ཚོ་འི་ཅུ་འཛིན་གཙོ་བོ་ཡིན་”ཞེས་གསུངས་པ་
རེད། ཡོ་བཅུ་འི་དེང་ལ་ང་ཚོས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཅུ་འཛིན་དེ་རང་ལག་ལེན་
དུ་བརྒྱུད་ཡོད།

གསར་བརྒྱུད་བརྟེན་ནས་གུང་གོ་འི་མི་དམངས་དུང་ཕྱུར་ཁ་གསལ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱུང་
བ་རེད། དམངས་གཙོ་འི་གསར་བརྒྱུད་བརྒྱུད་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་སྤོང་ཕྱགས་ཀྱི་གསར་
བརྒྱུད་བ། གསར་བརྒྱུད་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་བརྒྱུན་པ་བཅས་
ཀྱི་སྐོར་ནས་གུང་གོ་འི་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་སྒྲིལ་ཉིན་དེ་བཞིན་ཐོ་བརྟན་དུ་གྱུར་བ་རེད།
ལུས་སྤོང་པོ་འི་འཐབ་འཛིང་ནང་དུ་གུང་གོ་འི་རྒྱ་ཆའི་ཞིང་པ་ནམས་ཀྱིས་བཟོ་བའི་གལ་
སྲིད་དང་གུང་ཁྲན་ཏང་ནི་རང་གི་དུས་གཤམ་དུ་ཡིད་རྟོན་དུང་བའི་རྟོ་བས་ཤུགས་ཉམ་.....
གཅིག་དུ་ཅིས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་བཟོ་བའི་གལ་སྲིད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་འོག་བཟོ་ཞིང་
མནའ་འབྲེལ་བཞིག་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་པར་མ་ཟད། མང་གཞི་དེའི་ཐོག་མཐུན་
སྒྲིལ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྟོ་བས་ཤུགས་མཐའ་དག་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱས་ཐུབ་པ་བྱུང་། གུང་
གོ་འི་སྤྱི་གསལ་ཁག་གི་མི་དམངས་ནམས་ཀྱིས་གུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་ཁོར་ལུག་དུ་.....
མཐུན་སྒྲིལ་བྱས་ནས་མི་རྟོ་བས་ཅན་འབྲན་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་གྱུར་བ་རེད། སྤྱི་
ཆད་བཅས་རྒྱལ་སྤོང་ཕྱགས་པས་གུང་གོ་འི་མི་ནི་“བྱེ་མ་འཕྲོད་པ་ལྟ་བུ་”ཞིག་ཡིན་ཞེས་
འབྲུ་སྒྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱུང་བའི་གུང་གོ་འི་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་དུ་
ཁོ་ཚོ་སྐྱབས་ཕྱིན་གཤམ་འདར་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྱེད་ཀྱིས་པར་ཅིང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཚོ་ནས་མི་དམངས་
 མང་ཚོགས་ནི་ལོ་རྒྱུས་གསར་སྐྱེད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལྟར་ཞིང་། མི་དམངས་ཀྱི་ལུས་ཤོག་གི་
 ལྷགས་སྒྲོག་དེ་མི་དམངས་མང་ཚོགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་གཉིས་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་གཏོང་།
 པལིག་དང་། དེ་བཞིན་མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་འཚོ་བའང་མི་དམངས་མང་ཚོགས་
 རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་གཉིས་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་གསར་སྐྱེད་བྱེད་དགོས་པའི་མར་ཁོ་སེ་ལེ་ཉིན་
 རིང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་དོན་དེ་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་སྤྱད་བཅི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བདེན་དོན་
 དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ང་ཚོ་དེ་བྱེད་ཐབས་རྩ་བ་ནི་འགོ་འཁྲིད་དང་མང་ཚོགས་ཟུང་ འབྲེལ་
 དང་བྱ་བ་ཐབས་ཅད་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ། གྲོ་སྟོབས་ཆེར་བསྐྱེད་
 ཀྱིས་མང་ཚོགས་སྐྱེལ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ལྟར་པའི་ཚོ་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་
 རྒྱ་ཆེ་བ་ཆེ་བ་སྒྲེལ་བ། མང་ཚོགས་ཀྱི་གྲོ་སྟོབས་དང་བསམ་འཆར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱེད་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དང་གི་བྱེད་ཕྱོགས་དང་སྤྱི་དྲུས་ལག་
 ལེན་མཐིམ་ཕྱིན་ཏུ་བརྟེན་བ་བཅས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་དག་རེད།

1949 ལོ་དེ་སྔོན་དུ་གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྱེད་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཆེ་པའི་འགོ་ལས་འཁྲོག་...
 ཐོར་དྲ་ལམ་ལོ་སྐྱེད་ཅུ་ཅམ་ཕྱིན་པ་རེད། མཐར་ཐུག་ང་ཚོས་བྱས་པའི་བྱ་བ་ནི་བཟོ་
 པའི་གལ་དེས་གྱིས་འགོ་ཁྲིད་དེ་བཅོན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་དང་། བཀས་བཞུད་རྒྱུད་འཛིན་
 རིང་ལུགས། དཔོན་ངན་མ་རྩེ་རིང་ལུགས་བཅས་ལ་ངོ་མོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩེད་
 ནང་དུ་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་མཐུན་སྦྲེལ་དང་རྩ་འཛུགས་བྱས་ཏེ་དམངས་.....
 གཙོ་ལོ་གསར་བཞེད་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་བྱས་པ་དེ་རེད།
 མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་དེའི་གཅིག་སྐྱེད་ཀྱི་མཚན་བྱེད་ནི་མི་དམངས་གསར་བཞེད་དམག་...
 འབྲུག་དེ་རང་ཡིན། དེ་ནི་ཞིང་པ་དབུལ་ཤོངས་དྲུང་ལུང་ཁ་ཤིང་གསལ་སྐྱེལ་སྐྱོང་བྱེད་ཞིང་
 ཁོ་ཚོས་སྟོབས་ཀྱུགས་གང་ཡོད་བརྟེན་ནས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་མི་དམངས་གསར་བཞེད་...
 དམག་འབྲུག་རེད། དེར་བརྟེན་མཛུགས་ཐོག་ང་ཚོས་དག་པོ་པམ་བར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་

ཡོངས་ཚོགས་ཐོབ་པ་རེད། 1949 ལོ་ནས་བཟུང་ལོ་བཅུ་ལྔ་པ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་

དུང་ཚོས་བྱས་པའི་བྱ་བ་ནི་དམངས་གཙོའི་གསར་བཞེད་དུས་མཚམས་ནས་ལུས་པའི་...

ལས་འགན་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུ་བ་པར་མ་ཟད། མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན་སྤྱི་ཚོགས་

རིང་ལུགས་གསར་བཞེད་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྱོན་གྱི་འཕལ་ཕྱོགས་ཐོག་ཀྱི་

ཆའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་མཐུན་སྦྲེལ་དང་ཅ་འཛུགས་བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་...

གསར་བཞེད་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྱོན་གྱི་མང་ཚོགས་ལས་འགལ་ཀྱི་ཆེན་པོ་

ཞིག་དུ་འགྱུར་བ་བྱས་ཡོད་པ་དེ་དག་རེད། རང་རྒྱལ་གྱིས་འབྱོར་མེད་གཤམ་རིམ་གྱིས་སྤྱི་

དབང་སྐོར་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་དབང་བཙུགས་ཟིན་པ་རེད། འདི་ནི་དང་ཚོས་བྱ་བ་

མཐར་ཕྱིན་སྐྱོབ་པའི་དག་ཆས་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་ཡིན། འབྱོར་མེད་གཤམ་རིམ་གྱི་སྤྱི་

དབང་སྐོར་འཛིན་དེར་སྟོབས་ཀྱི་གསལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་དབང་...

འདིས་རྒྱ་ཆའི་ངལ་སྒྲུབ་མི་དམངས་ན་མས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་མ་ཕྱིན་དུ་བཅུག་...

ཅིང་། དེ་ནི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་དུང་ལུར་འགའ་ཞིག་གི་མ་བསྐྱལ་དང་ཁྲུང་ས་ཀྱི་

མང་གཞིའི་ཐོག་དུ་བཙུགས་པས་བྱས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་མ་

བསྐྱལ་དང་ཁྲུང་ས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལ་སྤྲོད་ཅུང་བྱས་དེ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གོང་ནས་འོག་...

བར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་གསལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིན་པ་ལས་མང་ཚོགས་ལས་འགལ་ཅ་...

འཛུགས་ཕྱིན་མི་དགོས་སྐྱུ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མདོར་བསྡུས་པ་རེད།

རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གསར་བཞེད་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་

སྐྱོན་གྱི་ཕྱོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགལ་ལག་ལེན་མཐོའི་ཕྱིན་དུ་བརྟེན་...

ཡོད། རྒྱ་ཆའི་མང་ཚོགས་ལས་འགལ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བཞེད་མཐོའི་

ཕྱིན་ཕྱིན་ཐུབ་པ་དང་ལུར་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཐུབ་པའི་འགན་ལེན་བྱས་པར་མ་ཟད། མང་

ལུར་ལེགས་པ་སྤྱི་བཅས་ཀྱི་སྟོ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྱོན་ཕྱིན་ཐུབ་པའི་...

འགན་ལེན་ཡང་བྱས་ཡོད།

རང་ཀླུ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གསར་བརྗེ་དེས་ཀྱི་ཆེད་མི་དམངས་མང་ཚོགས་
 ཀྱིས་འཕྲོད་ལྗོན་གྲུབ་རིམ་ལ་དབང་བའི་ལས་ལུགས་ཅ་མེད་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཐོན་
 སྐྱོད་མེད་པུ་བྱེད་མཁན་ལ་དབང་བའི་ལས་ལུགས་མཐུག་བསྐྱེད་ཐོག་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་
 སྐྱོད་རྩ་སྤྱུགས་བཅིངས་ཀྱོལ་མཐར་ཕྱིན་གཏོང་དགོས་པའི་འདོད་ཆོལ་འཕྲོག་དུ་མེད་པ་...
 མཚོན་པ་རེད། གསར་བརྗེའི་གོམ་རིམ་གལ་ཆེ་བ་ཚང་མ་ཀྱི་ཆེད་མང་ཚོགས་ལས་
 འགུལ་གྱི་ཐོག་ནས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་སྐྱུལ་འདོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་ནམ་པ་ཀྱི་
 ཆེ་བའི་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིང་ལས་དང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས།
 མ་ཅུའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་བཅས་ལ་ཕྱུར་ཞིང་བདེ་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱི་...
 ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱར་བཀོད་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་བྱས་ཤིང་། སུ་མཐུད་ནས་ནམ་
 པ་ཀྱི་ཆེ་བའི་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆབ་སྲིད་དང་བསམ་བློ་འེེ་འཕུལ་...
 ཕྱོགས་ཐོག་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ངེས་པ་རྟེན་བའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རེད། མང་ཚོགས་
 ཀྱི་ལས་འགུལ་ལྷབས་ཆེན་དེ་ཉ་པུའི་མདུན་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱོད་རྩ་སྤྱུགས་འཕེལ་...
 ཚད་བཅིངས་པའི་ཐོན་སྐྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྩིང་བ་དང་སྤྱིང་གི་བཀོད་བ་རྩིང་བ་མཐུད་དག
 འཕུལ་ཕྱུར་དུ་སྤྱིན་ཡུང་ལྡུང་གིས་གཏོར་བ་ཉ་ར་ཅ་བལྟག་དུ་ཕྱུར་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་...
 སྐྱོད་རྩ་སྤྱུགས་འཕེལ་བར་མཐུན་པའི་ཐོན་སྐྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་སྤྱིང་གི་བཀོད་བ་གསར་
 པ་ཕྱུར་བ་རྟེན་དུ་དར་འཕེལ་བྱུང་བ་རེད།

རང་ཀླུ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཐུགས་སྐྱུན་ཡང་ཀྱི་ཆེད་མང་ཚོགས་ལས་
 འགུལ་གྱི་ཐོག་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་རེད། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེར་བརྟེན་
 ནས་བཅིངས་འཕྲོལ་མཐར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་ཀྱང་གོ་འེེ་མི་དམངས་དུང་ཕྱུར་དུག་དང་ཁྱི་...
 ཐུག་ལུ་སྤྱིང་གིས་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་སྒོ་ནས་ལས་འགན་ཆེས་དཀའ་ཚོགས་ཆེ་བའི་
 ནང་དུ་རང་གི་སྤྱོད་སྤྱུགས་ལ་ཉམས་སད་ལེན་གྱི་རེད། ཁོ་ཆེའི་རེ་འདུན་དགོས་
 གཤུག་ཆེ་བ་ནི་ཆད་ཆེས་མཐོ་བའི་སྒོ་ནས་རང་ཀླུ་ཀྱི་དཔལ་འཕྲོད་གོང་འཕེལ་བཤང་སྟེ་

རང་ཀྱལ་འདི་ཉིད་འབྲུག་ཡུལ་དུ་དབུལ་ཞིང་རྗེས་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལས་ལོ་ལ་ཞིང་ རིམ་
 བཞིན་བཅན་ཀྱལ་དེར་ལུགས་ཀྱི་ཀྱལ་ཁབ་དྲག་པར་རང་ཉིད་ “སྒྲོན་མོན་” ཡིན་པར་ཁྱོས་
 བ་ནམས་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་ཐུབ་པ་ཤེད་ཀྱི་དེ་རེད། གྲུང་གོ་གྲུང་ཁུན་དང་གིས་རང་གི་
 ལས་འགན་ནི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དེ་འདུན་ངོས་ཤིང་རིགས་པ་དེ་ལྟ་ཕྱར་ལྟག་
 བསམ་ནས་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲོན་དང་འབྲེལ་དུར་བཅོན་ཆེན་པོས་མི་དམངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་
 ཐོག་ཅ་འཇུགས་ལྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཤུ་བ་ཤེད་དགོས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་རེད།
 1949 ལོར་དང་དང་ཁྱོ་མཐུན་མཇོ་ཙོ་ཙོ་དུང་གིས་ང་ཚོ་འི་ཆ་རྒྱུན་ལ་གཞིགས་ན་གྲུང་གོ་འི་
 སྒྲི་ཚོགས་དེར་ལུགས་འཇུགས་སྐྱུན་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་མ་གཏོགས།
 ཏ་ཅང་དལ་ཤུ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲོབ་སྒྲོན་མཛད་ཡོད་པ་རེད། 1957 ལོར་
 ཀྱལ་འབངས་དཔལ་འབྱོར་སྒྲེལ་པའི་ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་དང་པོ་ཆད་ལས་བཞུལ་བར་ཐུབ་
 རྗེས། 1958 ལོ་འི་དཔྱིད་ཀར་དང་གིས་ཁྱོ་མཐུན་མཇོ་ཙོ་ཙོ་དུང་གིས་ལོ་ལ་འགོ་འདོན་
 གནང་མཛད་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ངར་ལུགས་གཅིག་སྒྲིམ་དང་། ཡང་ཅེ་སྐྱུར་ལེན།
 མང་ལྷུང་ལེགས་པསྒྲི་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲི་ཚོགས་དེར་ལུགས་འཇུགས་སྐྱུན་ཤེད་པའི་སྒྲིའི་
 ལས་འཇུགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་རེད། སྒྲིའི་ལས་འཇུགས་དེས་གཅིག་སྐྱུང་གི་སྒོ་ནས་
 གྲུང་གོ་འི་མི་དམངས་དུང་ལྷུང་ལྷུག་དང་ཁྲི་སྐྱུག་སྒྲོང་གིས་དུར་བཅོན་ཆེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 རྒྱུ་ལས་འབྱོར་གཉིས་ལྟན་ཞིག་ཡོང་ཐབས་ཤེད་པའི་འདོད་ཁྱོ་རྒྱུ་ལས་ཆེན་དེ་གསལ་པོ་
 མཚོན་པར་མ་ཟད། མི་དམངས་མང་ཚོགས་སྐུལ་སྒྲོང་ཤེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོན་པ་དང་།
 འགྲུགས་གཏོང་ཐུབ་པའི་རྒྱས་ལུགས་མཐའ་དག་འགྲུགས་གཏོང་། སྒྲི་ཚོགས་དེར་
 ལུགས་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་མང་ཚོགས་ལས་འགྲུལ་ལྷུང་ལྷུང་ཆེལ་ཆེལ་ཞིག་སྒྲེལ་བ། དང་
 ཀྱལ་གྱི་ཀྱལ་འབངས་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་མཚོང་བསྐྱེད་བྱུང་པའི་གནས་ཚུལ་
 འབྱེད་པ། སྒོང་གསེབ་ཀྱི་ནང་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་རྒྱུང་ལྟན་པའི་མི་དམངས་གྲུང་ཉིའི་
 ལས་འགྲུལ་ཁྲུབ་གདལ་དུ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱང་ཤེད་ཐུབ་པ་བྱུང་།

རང་ཀླུ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིང་ཡུགས་འཇུགས་སྐྱོན་ཕྱེད་པར་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་
 གྱི་རྒྱས་པ་ཉིན་རེ་བཞིན་མངོན་གསལ་དུ་ཐོན་བཞིན་ཡོད། ངལ་ཚུལ་མི་དམངས་དུང་
 ཡུལ་འགའ་ཞིག་གིས་ངར་ཡུགས་གཅིག་སྒྲིམ་དང་། ཡང་ཅེ་ལྷུང་ལེན། ངལ་ཚུལ་གྱི་
 ཏུར་བཙོན་རང་བཞིན་ཆེས་ཆེར་སྒྲེལ་བ། རྣམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ལྷན་པའི་ལག་ཚུལ་གསར་བཙས་དང་ལག་ཚུལ་གསར་བཞེད་ལས་འགུལ་བྱལ་.....
 གདལ་དུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་སྐབས་རང་ཀླུ་གྱི་དབལ་འཕྱོར་མུ་མཐུད་ནས་མཆོང་.....
 བསྐྱེད་ཕྱེད་ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱུར་འགན་ལེན་བྱུང་བ་རེད། རང་ཀླུ་གྱི་ལག་ཚུལ་གསར་
 བཞེ་དེ་སྒྲོན་ཆད་མ་ཅུའི་ཤིང་ཡུགས་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་བཟོ་ལས་གསར་བཞེ་ལས་ལྷལ་མང་པོ་
 བསྐྱོགས་པ་ཞིག་ཡོང་ངེས་ཡིན་པ་ཆོག་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་ཆོག ཟྱི་པའི་བཟོ་ལས་
 སྒྲོན་དུ་དམིགས་སུ་བཀའ་ནས་སྒྲེལ་བའི་ཆ་ཀྱིན་ལོག་ང་ཚོས་བཟོ་ལས་དང་ཞིང་ལས་དུས་
 གཅིག་དུ་སྒྲེལ་བ་དང་། ཟྱི་པའི་བཟོ་ལས་དང་ཡང་པའི་བཟོ་ལས་དུས་གཅིག་དུ་སྒྲེལ་
 བ། ཀྱང་དབྱང་གིས་དབལ་འཕྱོར་འཇུགས་སྐྱོན་གྱི་ཐད་ལ་གཅིག་སྐྱུད་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་
 ཕྱེད་རྒྱུར་ཡུགས་སྒྲོན་ཕྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཤིས་པ་སོ་སོ་འི་ས་གནས་ཀྱི་ཏུར་བཙོན་.....
 རང་བཞིན་འདོན་རྒྱུར་དོ་སྣང་། ཁེ་ལས་ཆེ་རིགས་སྒྲེལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁེ་ལས་
 རྒྱུང་འབྱིང་གས་སྒྲེལ་རྒྱུར་དོ་སྣང་། ཕྱི་ཐབས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་སྒྲེལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་
 ཡུལ་ཐབས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་སྒྲེལ་རྒྱུར་དོ་སྣང་བཅས་བྱས་ཡོད། “དུས་གཅིག་དུ་སྒྲེལ་བའི་
 ”ཕྱེད་ཕྱོགས་དེ་དག་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་སྐུལ་སྐྱོད་དང་།
 དག་མཆོད་ལྷན་པའི་རྒྱ་ཀྱིན་ནམས་བསྐུལ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཤིང་ཡུགས་འཇུགས་སྐྱོན་གྱི་བྱ་...
 བ་འབྲལ་སྐྱུར་དུ་འཕེལ་བར་རྒྱས་ལྷན་གྱི་སྒོ་ནས་སྐུལ་འདོད་ལེགས་པར་ཕྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་
 བ་རེད། 1958 ལོར་ལྷགས་དང་ངར་ལྷགས་རྒྱ་བྱལ་དུ་གཉེན་པོའི་ལས་འགུལ་ནང་དུ་
 ང་ཚོས་ཁེ་ལས་ཆེ་བ་དང་“ཕྱི་ཐབས་”ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་དང་། ཁེ་
 ལས་རྒྱུང་འབྱིང་དང་“ཡུལ་ཐབས་”ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་བྱལ་གདལ་དུ་...

སྤེལ་ཞིང་མི་བྱི་རྒྱུ་དང་ཕྱག་ཁ་གསུང་གཤམ་འཁོལ་བའི་ངང་ནས་ལས་འགུལ་དེ་དག་
 ལ་ཞུགས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྐྱུན་ཕྱེད་བའི་ནམ་མཁའ་དབུལ་བའི་ངར་ལྷོ་
 ལུགས་བརྟེན་སྤྲུལ་མཐུན་ཞུགས་དང་ངར་ཞུགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་མཆོང་བསྐྱེད་ཏེ་ཅང་ཆེན་
 སོ་ལྟ་བུར་བར་མ་ཟད། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཞུགས་དང་ངར་ཞུགས་ཀྱི་བཟོ་ལས་འཁོར་ཚུལ་
 རོས་ཤིང་རིགས་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་སྐད་གཞི་ཡང་ལྟ་བུར་ཞིང་ད་ཕྱིན་རང་རྒྱལ་གྱི་ཞུགས་ལྷོ་
 དང་ངར་ཞུགས་ཀྱི་བཟོ་ལས་གོང་འཕེལ་ཆེས་ལྷུང་བ་ཞིག་ཡོང་བར་གཤམ་ཆེ་བའི་ཆ་རྒྱུན་གསར་
 སྐྱེད་ཀྱི་ཕྱི་ལྟ་བུ་ལ་རེད། དུས་མཆོངས་ང་ཚོས་ནམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མང་ཚོགས་ལས་
 འགུལ་བརྒྱུད་ནས་དུས་ཐོག་ཏུ་ངལ་ཚུལ་ནང་གི་མི་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། དབལ་
 འཕྱོར་ལས་ལུགས་དང་ཆབ་སྲིད་ལས་ལུགས་ནང་གི་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་ལུགས་སྤེལ་བར་མི་ལྷོ་
 མཐུན་བའི་སྤྱི་ཚོགས་འགའ་ཞིག་ལེགས་སྤྲོད་ཀྱི་ཕྱི་ལྟ་བུ་ལ་རེད་པར་བརྟེན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་
 ལུགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་འབྲེལ་བ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྲས་སྐྱོ་ཆོང་བ་ལྟར་བར་མ་ཟད། མི་དམངས་
 མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཏུ་ར་བརྟེན་རང་བཞིན་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བྱུང་བ་
 ལྟ་བུར་ལ་རེད། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྐྱུན་ཕྱེད་བར་རྒྱ་ཆེའི་མང་
 ཚོགས་ལས་འགུལ་ཁོ་ནར་བརྟེན་ན་གཞི་ནས་དུས་ཡུན་གྱི་ཅམ་ཞིག་ལ་རང་རྒྱལ་དབལ་
 འཕྱོར་གྱི་རྩིས་ལུས་ནམ་པ་སྐྱུར་བྱུང་བ་ཡོང་།

ང་ཚོ་འི་དབྱུང་ཁག་ནང་དུའང་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཏུ་ར་ལྷོ་
 བརྟེན་རང་བཞིན་མི་མཐོང་བས་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་ལ་ཐོ་ཚམ་སྤྱི་མཁའ་ཡོང་།
 ཁོ་ཚོ་འི་བསམ་བར་མང་ཚོགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སད་ཆེ་བ་མི་འདུག མང་ཚོགས་ལས་
 འགུལ་ནི་སྤྱི་འགའ་ཏུ་བཞིག་མ་རེད་སྟེ་མ་ཟད། རོན་ཀྱང་དོན་དངོས་ཐོག་རང་
 རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གསར་བཞེད་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
 འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་ཏུ་ར་བརྟེན་རང་བཞིན་ནི་མིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། མང་ཚོགས་ལ་
 ཐོ་ཚམ་སྤྱི་མཁའ་ནམས་རང་ཉིད་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྩིས་ལུས་པ་ལས་མང་ཚོགས་རྩིས་ལྷོ་

ལུས་མ་ཡིན། མང་ཚོགས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཤོང་འཕྲིལ་དང་བརྒྱན་ནས་རང་
 གིས་རང་ལ་སློབ་གསོ་བྱས་ཏེ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་རང་གི་ཤོ་རྟོགས་ཇི་མཐོན་གཏོང་
 དགོས་པ་ནི་སློས་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དང་གིས་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་མང་ཚོགས་ལས་
 འགྲུལ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བ་སྐྱུལ་སྒྲེལ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་གལ་ཆེ་བ་འདོན་
 བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མང་ཚོགས་ལས་འགྲུལ་དེ་ལྟ་བུ་བརྒྱན་ནས་མང་
 ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཙུང་རང་བཞིན་ལེགས་པོར་འདོན་བྱུང་པར་མ་
 ཟད། དུས་མཚུངས་མང་ཚོགས་ལས་འགྲུལ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མང་ཚོགས་རང་གིས་རང་ལ་
 སློབ་གསོ་བྱེད་པའི་སློབ་གྲྭ་ལེགས་ཤོས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡིན། དང་རྒྱལ་
 ཀྱི་རྒྱ་ཆའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གསར་བཞི་དང་སྤྱི་ཚོགས་
 རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྱོད་ཀྱི་མང་ཚོགས་ལས་འགྲུལ་ལན་མང་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་
 ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཟབ་མོ་ཐོབ་སྟེ་རང་གི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཤོ་རྟོགས་ལྡན་དུ་ཇི་
 མཐོན་བཤང་བ་རེད།

ང་ཚོ་འོ་དཔུང་ཁག་ནང་དུ་གསར་བཞི་བྱེད་སྐབས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་
 དགོས་ཀྱང་། འཛུགས་སྐྱོད་བྱེད་སྐབས་དེ་ནི་དོན་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་ཁམན་ཡང་ཡོད།
 ལྟ་རྒྱུ་དེ་ཡང་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན། གསར་བཞི་དང་འཛུགས་སྐྱོད་སྐབས་དང་།
 ཆབ་སྲིད་འཐབ་ཚོད་དང་དཔལ་འབྱོར་ལས་དོན་བྱེད་སྐབས་མང་ཚོགས་ལས་འགྲུལ་གྱི་
 རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ནི་སློས་མ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་དུང་ང་ཚོ་འོ་དཔལ་འབྱོར་
 འཛུགས་སྐྱོད་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ཐ་དད་དུ་འགྲོ་མི་རུང་བས་ངེས་པར་དུ་ཆབ་སྲིད་
 ཀྱིས་ཐོ་སྒྲིག་དང་། དམག་སྤྱི་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེའང་ཤིན་དུ་མངོན་གསལ་ཞིག་རེད།
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་བ་ལེགས་པར་བྱེད་ན་ངེས་པར་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
 ཆོས་ཉིད་གལ་ཆེ་བའི་དགོས་པ་དང་། རྣམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མང་ཚོགས་ལས་འགྲུལ་ནི་མི་
 རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རང་རྟོགས་རྣམ་པ་ཆེས་ཆེར་བཏོན་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་དཔལ་

འཕྲོར་ཆོས་ཉིད་པེད་སྒྲིབ་གང་ཟུབ་ཅི་ཟུབ་ཀྱིས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། དཔལ་འཕྲོར་
 འཇུག་སྐྱུ་ནང་གི་མང་ཆོག་སྐྱུ་ལས་འགྲུལ་ཁས་མི་ལེན་མཁན་ན་མས་ཀྱིས་ཆབ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་
 པ་དང་དཔལ་འཕྲོར་གྱི་བྱ་པ་དེ་གཉིས་ལྟོས་མེད་ཀྱུ་པ་འགལ་ཞིག་དུ་བརྩིས་སྟབས་ང་.....
 ཆོ་ལི་འཇུག་སྐྱུ་གྱི་ལས་དོན་ནང་དུ་ཀྱུ་ཆེད་མང་ཆོག་སྐྱུ་གྱི་སྤྱི་ཆོག་སྐྱུ་དེ་ལུགས་ཀྱི་....
 ཏུར་བརྩོན་དང་བཞིན་དེས་རྟུས་པ་ཤིན་དུ་ཆེན་པོ་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བ་རེད།
 ཡང་ཁོ་ཆོས་དཔལ་འཕྲོར་འཇུག་སྐྱུ་ཀྱིས་སྐྱབས་མང་ཆོག་སྐྱུ་དང་ལག་ཙུལ་ལྡན་པའི་...
 ལས་ཀྱིས་པར་བརྟན་དགོས་པའི་དོན་དེ་གཉིས་ལྟོས་མེད་ཀྱུ་པ་འགལ་དུ་བརྩིས་པ་ལས་མང་
 ཆོག་སྐྱུ་ཐོན་སྐྱེད་ལག་ལེན་དེ་ཆོན་རིག་ལག་ཙུལ་སྤྱོད་པར་ཆ་མཚོན་ན། དོན་ཉིང་
 གལ་ཆེ་ཡོད་པ་མ་ཤེས་པ་རེད། ཏ་ལྟ་དང་ཀྱུ་པ་གྱི་སྤྱི་ཆོག་སྐྱུ་དེ་ལུགས་འཇུག་སྐྱུ་
 ལཱི་དུང་ལག་ཙུལ་ལྡན་པའི་ལས་ཀྱིས་པར་ལྡང་བ་ཞིག་མེད་པས་ཤེས་ཆད་ཆེས་མཐོ་བ་དང་
 ལུལ་ལྱང་གི་ཆོན་རིག་པ་དང་། གསར་གཏོང་པ། ལག་ཙུལ་ཆེད་གཉེར་མཁས་པ་གཞན་
 དག་བཅས་ཁག་གཅིག་ལྟག་པར་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་ཡིན། དོན་ཀྱང་ཆེད་གཉེར་མཁས་
 པ་ཆོས་དང་གི་ཡོན་ཏན་དང་རྟུས་པ་འདོན་པར་ངེས་པར་དུ་མང་ཆོག་སྐྱུ་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་
 ཏི་མང་ཆོག་སྐྱུ་གྱི་ལག་ལེན་ཐོག་ནས་ཀྱུ་མ་ཆད་པར་ཉམས་སྦྱོང་གསར་པ་སྦྱད་ལེན་གྱིས་
 དགོས། འཇུག་སྐྱུ་ཀྱིས་སྐྱབས་ཁོ་ལས་བདག་གཉེར་གྱི་མི་སྣ་དང་ཆེད་གཉེར་མཁས་
 པ་མི་གངས་ཏུང་གས་ཤིག་གིས་བཏོད་པ་ཐིག་པོ་དང་བཤད་པ་མ་གཏོགས། མང་
 ཆོག་སྐྱུ་ཀྱིས་ལུག་དང་གཞན་དབང་དུ་འགྲོ་བའི་ཀྱུ་ཀྱེན་དུ་བརྩིས་ཏི་མང་ཆོག་སྐྱུ་ལས་.....
 འགྲུལ་མི་དགོས་སྟུག་ན། བསམ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ནོར་འབྲུལ་ཡིན་པ་མངོན་གསལ་རེད།
 མི་དམངས་མང་ཆོག་སྐྱུ་ཀྱི་འཆོ་བ་གསར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ལྟག་བསམ་དང་ཁོ་ཆོ་ལི་...
 གསར་གཏོང་གི་ཉིང་སྤྱོད་སྤྱི་ཆོག་སྐྱུ་དེ་ལུགས་ཀྱི་ལས་དོན་འཕེལ་ཀྱས་གཏོང་བའི་
 འཛད་མཐུན་མེད་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཤིག་ཡིན། གལ་ཏེ་མི་དམངས་མང་ཆོག་སྐྱུ་དང་
 ཉོག་སྐྱུ་དང་བཞིན་དང་གསར་སྐྱུ་གྱི་རྟུས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་ན་སྤྱི་ཆོག་སྐྱུ་དེ་ལུགས་

གྱི་ལས་དོན་དངོས་འབྲེལ་དེ་ཡོང་མི་སྲིད། ལེ་ཉིན་གྱིས་“དཔྱིད་གྱི་དཔལ་ཡོན་ཀུས་
 པ་ཏྲ་ཤུའི་གསར་རྒྱུན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ནི་མི་དམངས་མང་……
 ཚོགས་རང་ཉིད་གྱིས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།”ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
 བོ་རེད། [1] མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་གྱིས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དཔེ་དཔ་ཐོག་གི་སྤྱད་
 ཚོག་ཚོག་ཡིན་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོ་བའི་ནང་གི་གནད་དོན་གསར་པ་ཐག་……
 གཏོད་རྒྱུ་དོ་རྒྱལ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་མི་གངས་མང་ཞིང་དཔལ་འབྱོར་ཤིན་
 ཏུ་རྗེས་སུ་ལུས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ནང་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གྱི་ལས་དོན་རྒྱུ་པར་……
 དཀའ་ཚོགས་དང་གནད་དོན་རྒྱུ་འཛིང་ལྷན་པར་ཆེ་བ་མང་པོ་དང་མི་སྲུང་བ་ཅི་ལ་……
 སྲིད། དཀའ་ཚོགས་དེ་དག་སེལ་རྒྱུ་དང་གནད་དོན་དེ་དག་ཐག་གཏོད་རྒྱུ་གང་ཞིག་ཡིན་
 རུང་ཆང་མ་ངེས་པར་དུ་མང་ཚོགས་གྱིས་འཐབ་ཚུང་བྱས་ནས་ཡུང་བའི་ཉམས་སྤྱོད་……
 ལ་བརྟེན་དགོས། གྲུང་གོ་གྲུང་ཁུན་དང་དང་ཁྲོ་མཐུན་མཐོ་ཙ་དུང་གིས་ཐོག་མ་གྲུང་
 པར་གསུམ་དུ་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་གྱི་ཡོངས་ཁྲུབ་བདེན་དོན་དེ་གྲུང་གོ་འི་……
 གསར་བཞེད་དོན་དངོས་དང་བྱང་འབྲེལ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་མཛད་པ་རེད། དེ་ནི་
 གྲུང་གོ་འི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་གྱི་འཐབ་ཚུང་དངོས་བརྒྱུད་ནས་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་
 ལུགས་བོད་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དང་གི་འགོ་ཁྲིད་དོག་མང་
 ཚོགས་དུང་ཡུར་འགའ་ཞིག་འགྲུལ་པའི་སྐབས་སུ་སྤོན་ཆད་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་དཀའ་རྒྱུ་པའི་
 བྱ་བ་མང་པོ་དེང་སྐབས་མཚོགས་སུར་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མ་ཟད། དུས་ལས་ཡོལ་
 པའི་སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་ཚོགས་གཏོད་ཏེ་འཛོ་བའི་ཚོས་ཉིད་དང་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་འི་……
 ལས་དོན་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱེད་ཐབས་རྣམས་པ་གསར་པ་ངོས་ཤིང་རིགས་པ་སྤྱི་ཚོགས་……
 རྒྱུད་པ་རེད། རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཆའི་ཞིང་པ་མང་ཚོགས་གྱིས་མི་དམངས་གྲུང་ཉི་འདི་ལྷ་ཤུ་
 སྤྱི་ཚོགས་གྱི་ཅ་འཇུགས་རྣམས་པ་ཞིག་གསར་འཇུགས་བྱས་པ་ནི་རྗེས་དཔལ་གིས་ཡུང་བ་……
 ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སྤར་གྱི་རྒྱ་ཁྲོན་ཅུང་ཟད་ཅུང་པའི་ཞིང་ལས་

ཐོན་སྐྱོད་མཉམ་ལས་ཁང་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱོད་རྒྱ་ས་ཤུགས་མཚོང་པ་སྐྱོད་ཀྱིད་པའི་རེ་
 འདུན་དང་མི་མཐུན་པར་བརྟེན་གཞི་བྱིན་ཆེ་བ་དང་བཟོ་ཞིང་ཚོང་སྒོ་བ་དཔག་བཅས་...
 ཟུང་འབྲེལ། སྤྱི་ཉི་གཅིག་སྤྱི་ལ་བཅས་ལྷན་པའི་མི་དམངས་ཀྱང་ཉི་ཤུང་པར་མ་ཟད།
 རྒྱ་ལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྱོང་གསེབ་ཁག་ལ་འབྲེལ་ཕྱུར་དུ་མི་དམངས་ཀྱང་ཉི་ཅན་དུ་འགྱུར་པའི་...
 རྟོད་རྒྱལ་མི་གཤམ་ལངས་པ་རེད། གྲུང་གོ་གྲུང་ཁན་དང་དང་སྒོ་མཐུན་མཐོང་ཅོ་
 ཏུང་གིས་དུས་ཐོག་དུ་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་དེའི་འགོ་ཁྲིད་ཡང་དག་པར་མཛད་པ་རེད།
 མི་དམངས་ཀྱང་ཉི་ཞི་གྲུང་གོ་འི་མང་ཚོགས་དུང་ཕྱུར་འགའ་ཞིག་གིས་གསར་དུ་བརྒྱན་...
 བ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། ཕྱུར་རྒྱལ་མི་སྒོ་ནས་ཡོངས་ཁྲུལ་དུ་འཕེལ་རྒྱས་ཏུང་པར་མ་
 ཟད། ཁྱོང་གསེབ་ཀྱི་དཔལ་འཕྱོར་དང་རིག་གནས་ཁྱོང་འཕེལ་དང་། ཞིང་པའི་འཚོ་
 བའི་རྒྱ་ཚད་ཇི་ལགས་སུ་གཏོང་བར་ཕན་རྒྱས་ཆེས་ཆེར་ཐོན་ཡོད་པ་རེད། མང་ཚོགས་
 ཀྱི་ལས་འགུལ་རྣམས་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པ་དེ་ལྟ་ཕྱ་ནི་མི་ཉུང་...
 ལས་ལིག་གིས་བཀའ་ལབ་པའི་འོག་ཏུར་ཟིང་ལངས་ཐེངས་གཅིག་ལ་འགྱུལ་ཐུབ་པ་ཞིག་...
 མིན་པ་སྒྲོས་མ་དགོས་ལ་དེ་བཞིན་མི་ཉུང་ལས་ལིག་གིས་འོ་ཁོལ་ཁྲུས་འོག་ཏུར་ཟིང་...
 ལངས་ཐེངས་གཅིག་ལ་འཕྱོར་ཐུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་གཏན་ནས་ཡོང་གི་མ་རེད། མི་དམངས་
 ཀྱང་ཉི་ཞི་སྐྱེ་འཕེལ་གྱི་རྣམས་ལྷན་ལ་ཞིག་ཡིན་པས་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ནི་
 “ཐོག་བརྒྱུལ་གྱང་གཏོར་མི་ཐུབ་པ་” ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད། རང་རྒྱལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་
 འོག་མི་དམངས་ཀྱང་ཉི་ཞི་ཁྱོང་གསེབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ཕྱགས་འཇུགས་སྒྲུན་ཇི་མཁུགས་...
 སུ་གཏོང་བའི་དག་ཆས་རྣམས་ལྷན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཕྱིས་འཕྲུང་ཁྱོང་གསེབ་རྣམས་
 ཐུན་མོང་ལ་དབང་བའི་ལས་ལྷགས་ནས་མི་དམངས་ཡོངས་ལ་དབང་བའི་ལས་ལྷགས་སུ་...
 བར་བཀལ་ཀྱིད་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ཕྱགས་ནས་ཀྱང་ཁན་རིང་ཕྱགས་སུ་བར་
 བཀལ་ཀྱིད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཅ་འཇུགས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཡག་ཤོས་ལིག་ཀྱང་རེད།

མི་དམངས་དུང་ཕྱུར་ཁ་གསལ་ཞུགས་པའི་གསར་ཞིང་རྒྱལ་ཆེ་པའི་ཕྱ་པའི་ནང་...

དུ་དུས་གང་ཡིན་རུང་དེ་ཟུང་དང་། རྩོགས་རེ་བ། སྐབས་འབྲལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིན་
 ཆ་འབྲུང་སྤྱིད་པ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་“མིད་པ་འགག་ཡོང་ལྷན་སྡེ་ལྟེ་མ་མེས་
 པ་”ལྟར་སྒྲིན་ཆ་དེ་དག་ལ་འཛིགས་ཏེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཤེད་་
 རྒྱ་མེད། ང་ཚོ་འི་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་ནི་དང་གི་གཅིག་སྦྲུང་འགོ་ཁྲིད་འོག་གི་མང་
 ཚོགས་ལས་འགུལ་ཡིན། འགོ་ཁྲིད་པས་མང་ཚོགས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་སྒྲིན་བསྒྲིད་ཤེད་པ་
 དང་། མང་ཚོགས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་དངོས་དོན་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་ནང་དུ་སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱས་
 སྐབས་སྒྲིན་ཆ་ཤུང་ནའང་གེས་སྒྲོ་བ་དང་སེལ་སྒྲོ་བ་ཡོད། རང་རེའི་དང་ནང་གི་གཤམས་
 ལྟར་སྐབས་འཛོལ་རིང་ལུགས་པ་ཉུང་གས་གིག་གིས་1958 ལོ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་མཆོང་བསྒྲིད་
 ཆན་པོའི་ལས་འགུལ་དང་། མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་འཛམ་འགུལ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཆེན་གྱུ་བ་
 འབྲས་མི་མཐོང་ཞིང་གང་ཤུབ་ཅི་ཤུབ་ཀྱིས་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་ནང་གི་སེལ་ཟིན་པའི་
 སྒྲིན་ཆ་དེ་ཟུང་དེ་ལྟར་བཤད་གང་ཤུབ་ཤུབ་བྱས་ཏེ་དང་གི་སྒྲི་ཚོགས་རིང་ལུགས་་་་་་་་
 འཇུགས་སྒྲིན་ཤེད་པའི་སྒྲིའི་ལས་སྒྲིགས་ལ་ཁྲེན་ཀ་བསྐྱང་བ་རེད། 1958 ལོར་ཀྱང་ཁྱུ་དུ་
 རང་ལྷགས་གཉེར་བའི་ལས་འགུལ་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་འབངས་དཔལ་འཕྱོར་མགྲོགས་་
 ལྷན་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་རུས་པ་ཆེས་ཆེར་སྒྲིན་ཡོད་པ་དེ་ནི་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་ནང་དུ་
 རྩོགས་ལ་ཤུང་ཡོད་ཀྱང་། ད་དུང་ཁོ་ཚོས་ལས་འགུལ་དེར་གཏོར་བཤིག་ཤེད་པའི་རུས་
 པ་ཁོ་ན་ལས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ནི་སྒྲིག་མའི་ཉམས་སྤྱོད་
 རྩོགས་བསྐྱམས་བྱས་ཟིན་ཞེས་གོ་མ་གང་མདུན་སྒྲིས་ཀྱིས་སྒྲིད་བསྐྱིང་དང་འབྲས་སྒྲི་ཆང་བ་
 ཤུང་ཡོད་ཀྱང་། ཁོ་ཚོས་མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ནི་“ཕྱིར་བཤིག”ཤེད་བཞིན་པ་རེད།
 མི་དམངས་ཀྱང་ཉེ་ཁ་འཕྲོར་གཏོང་བ་ཁོ་ན་ལས་ལས་གཞན་མེད་ལྷན་པ་ཤེད་པ་རེད།
 རྒྱ་ཆའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཆང་མས་རང་རྒྱལ་རྒྱལ་འབངས་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་མཆོང་་་
 བསྒྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཏ་ཅང་ལེགས་པོ་ཤུང་ལྷན་ཡང་། ཁོ་ཚོས་དེ་ནི་“སྒྲིག་ཐག་
 ཆད་རེད”ཟེད། གཤམས་ལྟར་སྐབས་འཛོལ་རིང་ལུགས་པ་དེ་དག་གི་ལྷ་ཚུལ་དེ་ནི་མང་

ཚོགས་ལ་འཛིགས་སྒྲུང་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལ་འཁོར་འཛིན་གྱིས་པའི་
འཕྱོར་ཁྱད་གཤམ་རིམ་གྱི་ཡོག་སྒྲོན་གྱི་ཉ་ཚུལ་དེ་རང་རེའི་དང་ནང་དུ་ཚུར་སྒྲུང་བ་ཞིག་……
ཡིན་པ་ནི་མངོན་གསལ་རེད།

འཕྱོར་ཁྱད་གཤམ་རིམ་གྱི་གིན་དང་ལས་སྒྲོག་སྟེ་འཕྱོར་མེད་གཤམ་རིམ་གྱི་མར་ཁེ་སེ་……
ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་གིན་དང་གོས་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་གསར་སྐྱུན་རྒྱས་ལུགས་……
མཐོ་ཆད་ཆེས་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་བྱལ་སྟེལ་བཤང་སྟེ་ཡུན་ནས་ཡུན་དུ་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་
གྱི་མདུན་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ཏེ་བར་མཆམས་མེད་བར་མང་ཚོགས་ལ་ཡང་དག་བའི་ལས་……
ཕྱོགས་སྟོན་པ་དང་། དུས་ཐོག་དུ་མང་ཚོགས་ལ་འཕལ་ཚད་ཀྱི་ལས་འགན་གསར་པ་བཏོན་
ཏེ། མང་ཚོགས་ཀྱི་སྟེ་ཁྲིད་དེ་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་ནས་རྒྱལ་ཁ་གཞན་ཞིག་དུ་བསྐྱོད་པ་བཅས་གྱིས་
ཡོད་པ་རེད། རང་རེའི་དང་གིས་དེ་ཉམས་བྱས་པ་ཡིན། རང་རེའི་དང་ནི་མར་ཁེ་སེ་ལེ་
ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་དང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་པོ་ལྟ་བུའི་དང་ཞིག་ཡིན་
སྟབས་ང་ཚོ་འི་ལས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་དང་སྤྱི་དྲུས་མཐའ་དག་“མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་……
ཁྲངས་གིང་སྒྲུང་ཡང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྟེལ་བ་” རེད། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ལས་
འགུལ་ཐོག་ནས་རང་རེའི་དང་དང་མང་ཚོགས་བར་ག་ཁྲག་འབྲེས་པ་ཉམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་……
དམ་ཟབ་བཅུགས་ཟིན་པ་རེད། དང་གི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་འཕམ་ཕྱོགས་
ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱལ་འབངས་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་མཆོང་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་དང་མི་
དམངས་ཀྱང་ཉེའི་ལས་འགུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པར་བཏོན་དང་དང་མང་ཚོགས་བར་གྱི་……
འབྲེལ་བ་དེ་སྒྲུང་ལས་ལུགས་ཆེས་ཆེན་ཕྱིན་པ་དང་། མི་དམངས་མང་ཚོགས་ནང་དང་གི་
སྐྱོན་གསལ་ཆེ་མཐོར་ཕྱིན་པ་རེད།

ཡུན་རིང་འཕལ་ཚད་ནང་དུ་ཀྱང་གོ་ཀྱང་ཁན་དང་ནི་ཀྱང་གོ་འི་མི་དམངས་……
མཐུན་སྦྱིལ་ཆེན་པོ་འི་སྟེག་གིང་ཉ་ཡུར་ཡུར་པ་རེད། རྒྱལ་ཆེན་གྱི་མཐུན་སྦྱིལ་དེ་ནི་
རང་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བ་དེར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་དང་སྤྱི་མཐུན་དེ་རྒྱལ་ཁ་……